Тематична контрольна робота №2

Синтаксична помилка. Складні випадки синтаксичного узгодження та варіанти синтаксичного керування. Уживання прийменників в і на з географічними назвами і просторовими іменниками, словосполучення з прийменниками по, в(у), при, за, із-за. Уживання похідних сполучників. Варіанти граматичного зв'язку підмета й присудка. Порядок слів у реченні. Односкладні й неповні речення. Прості ускладнені речення. Правила побудови складних речень. Логічні помилки у складних реченнях

1 варіант

1 рівень

Прочитайте текст і виконайте завдання 1— 4 *(розділові знаки пропущено).*

[1] Батьківщиною слов'янської абетки як відомо стала одна з найдавніших європейських держав Болгарія. [2] Саме там на її Балканських високогір'ях у долинах Тракії знайшли собі притулок і захисток мудрі вигнанці учні Кирила і Мефодія. [3] Вони продовжили велику освітню місію братів не дали згаснути духовному вогнищу.[4] Писемність очі людини. [5] А вони мають бути проникливими тобто дивитися на світ бачити його очима і предків і наступних поколінь. [6] А для цього потрібно знати всі витоки своєї духовності і свою історію і свою культуру.

Завдання 1— 4 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

1.Інверсія є в реченні

А [1] **Б** [3] **В** [4] **Г** [5] **Д** [6]

2. Односкладним реченням є

А [2] **Б** [3] **В** [4] **Г** [5] **Д** [6]

3. Вставна конструкція є в реченні

А [1] **Б** [2] **В** [4] **Г** [5] **Д** [7]

4. Узагальнювальне слово стоїть перед однорідними додатками в реченні

А [2] **Б** [3] **В** [4] **Г** [5] **Д** [6]

ІІ рівень

Завдання 5 — 18 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

5. Граматичну помилку допущено в реченні

А Ти не молися мовою чужою, бо, на колінах стоячи, умреш.

Б І стане рідна Україна, усі здолавши бурі злі, нам добрим раєм на землі.

В Майнувши сірим хвостом, дорога безшумно сховалася в зелені хлібів.

Г Побачивши кордони Батьківщини, мене охопила безмежна радість.

Д Дуби застигли, схиливши могутні голови в білих снігових шапках.

6. Граматичну помилку допущено в реченні

А Відчинивши двері, діти почали колядувати.

Б Побачивши в магазині нову енциклопедію, я захотів її переглянути.

В Посадивши біля школи липи, клени і каштани, семикласники повернулися до кабінету.

Г Відвідавши природознавчий музей, школярі жваво ділилися враженнями від побаченого.

Д Дивлячись кінофільм, несподівано сяйнула блискавка, ударив грім і розпочався дощ.

7. Правильно утворене словосполучення

А прийшов по справі **Б** біля семи днів

В загинув під час виконання **Г** турбуватися за оцінку

Д відсутній по хворобі

8.Помилку допущено в словосполученні

А за будь-якої погоди **Б** думати про навчання

В поряд зі школою **Г** біля вокзалу

Д по вихідних днях

9.*Двоскладним є речення*

А Погане слово не наздоженеш і конем. **Б** За добро добром платять.

В Досвітній холодок. **Г** Слово — зброя.

Д Кілька днів підряд мело колючим снігом.

10.Поширеним є речення

А Білоручки — дармоїди та недоучки. **Б** Потемніло, завітрило, гримнуло.

В Мені сумно. **Г** Спустився з небес на землю.

Д Були падіння, злети, поразки та перемоги.

11. Просте ускладнене речення є в рядку (розділові знаки пропущено)

А Лікар повідомив про небезпеку споживання грибів зібраних на забруднених територіях.

Б Нове століття вже на видноколі, і час новітню створює красу.

В Синоптики попереджали про можливість ускладнення погодніх умов.

Г Слово що йде від серця завжди проникає в серце.

Д І ось тепер поетеса в Єгипті а перед її очима синіє справжній Ніл.

12. Укажіть речення, яке є односкладним називним

А Ніч темна. **Б** На небі сонце.

В Пахне травою. **Г** Ніч наступу.

Д Настала ніч.

13.Неповним є речення

А Ріка наче яскраве віддзеркалення. **Б** Цей хліб — це праця ваших рук.

В Бідняцька цнота краща від панського злота. **Г** Бідному завжди вітер в очі.

Д Тримай голову високо, та не задирай носа.

14. Позначте правильну характеристику речення ***<u>Побувайте в нас на луговині у весняний погожий день.</u>***

А просте, двоскладне, повне, поширене, спонукальне, ускладнене однорідними означеннями

Б просте, односкладне, повне, поширене, спонукальне, неускладнене

В просте, односкладне, повне, поширене, спонукальне, ускладнене однорідними означеннями

Г просте, двоскладне, повне, поширене, розповідне, неускладнене

Д просте, односкладне, неповне, поширене, спонукальне, неускладнене

15. Узагальнено-особовим є речення

А На переправі коней не міняють.

Б Потемніло, завітрило, закрутила курява.

В Світе калиновий, жити нам ще, жить.

Г Для добрих друзів відчиняю дім і маю серця щиру нагороду.

Д А надворі так місячно, ясно, хоч голки збирай.

16. Речення з однорідними членами утвориться, якщо до частини ***<u>Люблю я теплі травневі вечори…</u>*** *додати фрагмент рядка*

А … тоді так мріється про щось небуденне.

Б… зі щебетанням птахів у нашому саду.

В… але не терплю холодних листопадових.

Г… вдихаючи пахощі яблуневого цвіту.

Д… хоча й червневі мають свої принади.

17. Спонукальне речення є в рядку

А Яка прекрасна наша мова!

Б Мене бентежать коралові звуки рідної мови.

В Чи розумієте ви глибину мудрості української мови?

Г Любімо, вивчаймо рідну мову!

Д Поки почало світати, козаки були вже за Очаковом.

18. Слово ***<u>здавалося</u>*** *не є вставним у реченні (розділові знаки пропущено)*

А Восени листя кущів здавалося червоним багаттям.

Б Сади цвіли в такому здавалося захваті, як ніколи.

В В очах дівчини здавалося була зібрана вся синява неба.

Г Здавалося дід якось ніби трохи сяяв.

Д Кущ здавалося і зимою зеленіє.

19. Речення ***<u>Ханові підвели білого арабського скакуна</u>*** *є*

А означено-особовим **Б** неозначено-особовим

В узагальнено-особовим **Г** безособовим

Д називним

20.Неправильно побудоване складне речення

А Усі дерева в лісі стоять сірі, тільки ялини зеленіють і приваблюють зір

Б Перше, на чому я хочу зупинитися, — це на підготовці студентів до практичних занять

В Лектор довго говорив про шляхи подолання кризи в економіці, проте це мало цікавило аудиторію

Г Розглядалося питання про те, як організувати літній відпочинок та спланувати роботу пасажирського транспорту в цей період.

Д Хоч пісня стара, але як величаво звучала вона після довгих боїв.

ІІІ рівень

Завдання 21-24 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ (кожне завдання 4б.)

21.Установіть відповідність між підкресленим дієсловом і його синтаксичною роллю

1 Пізнати мову народу — зрозуміти його душу	**А** обставина
2 Не любив я ловити птахів	**Б** означення
3 Настав час прощатися.	**В** додаток
4 Увечері прийшли діти щедрувати.	**Г** підмет
	Д присудок

22.З'ясуйте, яким компонентом ускладнено речення (розділові знаки пропущено)

1 Не виконавши завдання, не звертайтеся до мене. **2** Усім, крім Данила, ця презентація сподобалась. **3** Наляканий громовицею, кінь тихенько заіржав. **4** Голос у нього гучний і спочатку завжди впевнений і респектабельний, як кажуть, голос людини зі знанням справи.	**А** вставне слово **Б** однорідні додатки **В** відокремлене означення **Г** відокремлений додаток **Д** відокремлена обставина

23.Увідповідніть вставні слова і словосполучення однієї групи за значенням.

1 наприклад	А можливо
2 безумовно	Б зокрема
3 напевно	В нарешті
4 на жаль	Г на щастя
	Д звичайно

24. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їх характеристиками

1 означено-особове	**А** Звістку зустріли, як найдорожчого гостя.
2 неозначено-особове	**Б** Не вчи рибу плавати.
3 узагальнено-особове	**В** Заспівайте, бабуню, мені колискову.
4 безособове	**Г** І враз усе стихло.
	Д У повітрі пахло ранком.

IV рівень

25. Пригадайте і запишіть 4 прислів'я, які б були односкладними реченнями. Визначте типи речень, підкресліть головні члени. (2б.)

Тематична контрольна робота №2

Синтаксична помилка. Складні випадки синтаксичного узгодження та варіанти синтаксичного керування. Уживання прийменників в і на з географічними назвами і просторовими іменниками, словосполучення з прийменниками по, в(у), при, за, із-за. Уживання похідних сполучників. Варіанти граматичного зв'язку підмета й присудка. Порядок слів у реченні. Односкладні й неповні речення. Прості ускладнені речення. Правила побудови складних речень. Логічні помилки у складних реченнях

2 варіант
1 рівень

Прочитайте текст і виконайте завдання 1— 4 *(розділові знаки пропущено).*

[1] Писемність це наше духовне тисячолітнє надбання. [2] І майстри слова письменники-класики та сучасні творці додають до цього мистецького океану і свою частку. [3] Вони охоронці життя його співці у всі часи поповнювали скарбницю людської духовності здобутками поезії прози драматургії публіцистики тощо. [4] Писемність допомагає нам творити майбутнє пізнавати та утверджувати сучасну культуру зберігати на віки вічні минуле. [5] Писемність це творчість а творчість споконвіків поруч з народом. [6] Писемність література це розмова людини з собою зі своєю суттю зі світом. [7] Обірветься ця розмова лише тоді коли зникне сама людина.

Завдання 1— 4 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

1. Однорідні присудки є в реченні

А [1] **Б**[3] **В**[4] **Г**[5] **Д**[7]

2. Відповідає схемі [ ],а [ ] речення

А [1] **Б**[2] **В**[3] **Г**[5] **Д**[7]

3. Прикладка є в реченні

А [1] **Б**[2] **В**[4] **Г**[5] **Д**[7]

4. Інверсія є в реченні

А [1] **Б** [3] **В** [4] **Г** [5] **Д** [7]

Завдання 5 — 16 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильну відповідь (кожна правильна відповідь 1б.)

5.Граматичну помилку допущено в реченні

А Люблю народ, силу якого ніхто не зломить.

Б Вечорами графські діти запрошували молодь до себе в гості, щоб ті приходили у традиційному селянському одязі.

В Той, хто не знає рідної материнської мови або цурається її, засуджує себе на злиденність душі.

Г Перші фарфорові вироби, що потрапили зі Сходу, вражали європейців своєю красою, досконалістю форм і малюнків.

Д Яка погода в липні, така буде в січні

6. Граматичну помилку допущено в реченні

А Досвідчені працівники багато часу присвячують роботі з перспективною молоддю, допомагаючи їм збагнути основи майбутньої професії.

Б Іван Мазепа був переконаний, що сила держави визначаться силою її керманича.

В Література — це засіб пізнання, і ми розглядаємо її не тільки як естетичну насолоду.

Г Найважливіші відкриття людства, як не дивно, є найменш очікуваними: хто б міг собі уявити, що грибок стане джерелом пеніциліну.

Д Не той друг, що медом маже, а той, що правду каже.

7. Правильно утворене словосполучення

А по всіх правилах **Б** по власному розсуду

В читали по складах **Г** по безпеці і співробітництву

Д по крайній мірі

8.Помилку допущено в словосполученні

А гарний на вигляд **Б** змагання зі стрільби

В продавати за ціною **Г** через технічні причини

Д по наказу директора

9.Односкладним є речення

А Кожному птаху своє гніздо миле. **Б** Мудрий з пів слова розуміє.

В Усе в захопленні мовчить. **Г** Не ображаюся на тебе, доле.

Д У кожній хвилі хтось родиться в світі.

10. Неповним є речення

А Моя свобода – завжди при мені. **Б** Вітри галактик – вічні скрипалі.

В Поезія – це завжди неповторність.

Г Кохання, вірність – істини одвічні.

Д Чужа душа – то, кажуть, темний ліс.

11.Поширеним є речення

А Я тривожуся. **Б** Сюрчать коники, і час настав, і сталось вічне.

В Три шляхи зійшлися. **Г** Небо посвітлішало.

Д Обвітрена блакить.

12. Вставне слово є в реченні

А Я принаймні знаю правила поведінки в громадських місцях.

Б Хлопці про наші плани на це літо навіть не здогадувалися.

В Ніхто не може таке витримати.

Г Інколи найщиріша правда здається такою неправдоподібною.

Д Ви зараз звичайно можете передумати їхати в це відрядження.

13.Позначте речення, у якому неправильно підкреслено підмет

А У слові новому минуле не в'яне. **Б** Сашко з Дариною кохають одне одного.

В Гурт хлопців підійшов до столу. **Г** Бити байдики – нудна справа.

Д «Садок вишневий коло хати» – зразок геніальності й простоти в поезії.

14. Однорідні члени речення є в рядку (розділові знаки пропущено)

А Учора біля озера було багато людей.

Б Удовина хата була висока світла й дзвінка.

В Непересічною здається нещодавня знахідка в Чернігові великого давньоруського скарбу.

Г Барвиста небесна дуга веселки набирає воду з річки.

Д Умиті дощами холодні дні принесла осінь.

*15.Простий дієслівний присудок виражений дієсловом **бути** в реченні*

А Вечір був чарівний, зоряний, пісенний.

Б Цього разу він був одягнений аж надто пишно.

В Біля мосту й справді було стовпотворіння.

Г Толя був син хазяїна того будинку, де вони жили.

Д Буду я навчатись мови золотої .

16. Непоширеним є речення рядка

А Батьки поїхали відпочивати. **Б** Хтось із старших почав співати.

В Голос певний, глухий у своїй байдужості.

Г На обличчі вродливім очі в задумі. **Д** Надворі тепло.

17.Обставина, виражена інфінітивом, є в реченні

А Обрій почала огортати все густіша й густіша темрява.

Б І, наче на її очах, узявся рости горох.

В І зараз же довелося жінці порати подвір'я.

Г Жайворонки сідали відпочити на спинах лелек.

Д Я готовий відповідати за тебе як твій громадянин.

18. *Речення **Як тонко чути сіно в повітрі!** є*

А означено-особовим **Б** неозначено-особовим

В узагальнено-особовим **Г** безособовим

Д називним

*19. Речення **Будь увічливим при спілкуванні з дорослими** є*

А означено-особовим **Б** неозначено-особовим

В узагальнено-особовим **Г** безособовим

Д називним

20. *Неправильно побудоване складне речення*

А Повертаючи майно в неробочому стані, орендар відшкодовує завдані збитки.

Б Хоча транспорт працює погано, наші співробітники ніколи не спізнюються на роботу.

В У нас виникли серйозні проблеми, тому що замовник не отримав товар.

Г Ви повинні визначити вузькі місця у виробництві і чи поінформовані працівники про основну мету підприємства.

Д У місті відкрито кілька нових аптек для того, щоб краще забезпечувати населення ліками.

ІІІ рівень

Завдання 19-21 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ (кожне завдання 4б.)

21.Установіть відповідність між підкресленим дієсловом і його синтаксичною роллю

1 Людське життя багатогранне.	**А** обставина
2 Багато учнів робили цю помилку.	**Б** означення
3 Чужим заходити сюди не можна.	**В** додаток
4 Вони поїхали розважатися.	**Г** підмет
	Д присудок

22.Установіть відповідність між реченнями та наявними в них однорідними членами

1 однорідні присудки **2** однорідні додатки **3** однорідні обставини **4** однорідні означення	**А** Про зорі, про сонце, про місяць згадуватимуть на уроці. **Б** Десна тихо і плавно котила хвилі до Дніпра. **В** Не страшна біда, коли є хліб і вода. **Г** Його хвилі ніжними, лагідними погойдуваннями натякали, що вони радіють нам. **Д** Прийди весняною грозою, сипни на серце яблунь цвіт.

23.Увідповідніть вставні слова і словосполучення однієї групи за значенням

1 як на біду **2** безперечно **3** як відомо **4** отже	**А** очевидно **Б** значить **В** слово честі **Г** як кажуть **Д** як на зло

24. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їх характеристиками

1 означено-особове **2** неозначено-особове **3** узагальнено-особове **4** безособове	**А** Сашка підозрюють у крадіжці. **Б** Їй хотілося побачити коханого. **В** Йду в село, радію весні. **Г** Глибока ніч. **Д** Не хвались, йдучи на торг.

IV рівень *25. Пригадайте й запишіть 4 прислів'я, які б були односкладними реченнями. Визначте типи речень, підкресліть головні члени(2б.)*